A szabadság alapja

Szabadságvágyunk

A Miatyánk-sorozat elején beszéltünk arról, hogy Jézust kérik a tanítványai: Taníts bennünket imádkozni! Erre a kérdésre válaszul mondja el Jézus a Miatyánkot. A kérés hátterében nem feltétlenül az állt, hogy olyan eredményesen szeretnénk imádkozni, mint te, hanem az, hogy olyan elmélyült istenkapcsolatunk legyen, mint neked. A tanítványok látták és tapasztalták, hogy ebből az elmélyült istenkapcsolatból mennyi erő, békesség és szabadság sugárzott Jézusról.

Az imádság tanulása azóta is érdekel bennünket. Talán azért, mert a békétlenség, a bizalmatlanság, a szorongás az a bűn által megrontott élet velejárója. Ezek pedig időnként hatalmas erővel nehezednek ránk. Szeretnénk ezektől megszabadulni, fellélegezni, szabadon élni. Jó lenne egy olyan elmélyült istenkapcsolat, amiben ez lehetségessé válik. Mi ennek a titka? De talán azért azt is szeretnénk, hogy az imádságaink teljesüljenek…

Hogyan kell tehát helyesen imádkozni? Egyáltalán lehet-e rosszul imádkozni? Azt gondolom, hogy lehet rosszul imádkozni és helytelenül is imádkozni. Lehet olyan imádságot mondani, aminek semmi hatása nem lesz. Azaz nem tölt el bennünket semmilyen szabadság, semmilyen nyugalom, hanem csalódásspirál húz egyre lejjebb és lejjebb. A kérdés azonban nem annyira a szavakon van, amiket elmondunk, hanem azon a belső, lelki hozzáálláson, amivel imádkozunk.

Válasz az imára

Elérkeztünk a Miatyánk-sorozat utolsó darabjához. Egészen érdekes és talán megdöbbentő dolgot fogok mondani. A „mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké” eredetileg nem képezte a Miatyánk részét. Szinte biztos, hogy ezek nem Jézus Krisztusnak a szavai, hanem a második század környékén kerülnek bele a Miatyánkba és ezzel a Biblia szövegébe is.

A tudósok arra gondolnak, hogy ez a mondat a gyülekezet válasza lehetett az imádságra. A liturgia vezetője elmondta az imát és utána erre felelt ezzel a mondattal a gyülekezet. Nálunk ez most már sokszor csak az Ámen, de itt még egy teljes mondat volt a felelet. Egy olyan mondat, amiben visszaköszön a Miatyánk több eleme. Azonban ez sokkal több, mint keret vagy összefoglalás. Ez egy minihitvallás. Az első keresztyének nem egy elhaló és bizonytalan ámennel feleltek a Jézustól tanult imára, hanem egy öntudatos, de inkább „istentudatos” hitvallással. Azt állították teljes bizonyossággal: „mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.”

Az alap

A Miatyánk imádkozásának az egyik legnagyobb kérdése, hogy milyen lelki beállításból, lelki alapról imádkozzuk az imádságot. Mi a mi szívbéli válaszunk Jézus Krisztus imádságára? Az első gyülekezeteknek a válasza, hogy az ország, a hatalom és a dicsőség Istené. Mivel mindezek az istenéi, éppen ezért van is értelme imádkozni, vagy inkább csak ezért van értelme imádkozni…

Mert ha ezek nem lennének övé, akkor nem igazán lenne értelme imádkozni. Mi értelme lenne egy olyan Istenhez könyörögni, aki nem teljhatalmú? Akié nem az ország, hanem versenyzik a trónért, akié a hatalom egy része, de keményen dolgozik, hogy megszerezze az egészet, akié sok dicsőség, de azért kénytelen megosztani legalább egy részét másokkal is.

Az első keresztyének válasza egy rendkívül magabiztos válasz volt! Már-már szemtelenül magabiztos! Amikor ez a záró mondat belekerül az imádságba, a keresztyénség egy különc és üldözött vallása volt a Római Birodalomnak. Ráadásul maroknyian voltak. A tudósok úgy saccolnak, hogy a második század fordulóján nagyjából 10 000 körül élhettek a 60 milliós birodalomban, 0,1% volt a keresztyének száma. Ennek ellenére a keresztyének vasárnapról vasárnapra, amikor elmondták a Miatyánkot, akkor így feleltek: „mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké”.

Észbontó! Honnan gondolta egy nevetségesen kicsi közösség azt, hogy az ő Istenüké az ország, a hatalom és a dicsőség? Ráadásul nemcsak mondogatták, hanem pontosan ezzel sodorták magukat bajba. Mivel ha Istené az ország, a hatalom és a dicsőség, akkor a császárt, a 60 milliós birodalom urát, nem kell teljhatalmú uralkodóként tisztelni, a hatalmától nem kell félni, a dicsőséget pedig nem neki, hanem Istennek kell adni.

Szembeszéllel rossz is és kényelmetlen biciklizni, a korai keresztyének azonban nem szembeszélben, hanem egy tomboló hurrikán szembeszelében hajtották a keresztyénség biciklijét. Megjegyzem, sikerült nekik. Valami ilyesmit jelent a hit. Ez a belső hozzáállás, ami valódi békét teremt. Ezt jelenti a hit.

Mindannyiunk életében vannak erők, amelyekkel szembe kell mennünk. Problémák, amelyeknek nekifeszülve kell élnünk az életünket. Amikor imádkozunk, akkor vajon tudjuk, hogy Isten ezek felett is abszolút úr? Lehet ez a probléma magánéleti, közéleti, pénzügyi, egészségi. Vajon tisztában vagy vele, hogy ezek mind-mind Isten kezében vannak? Nem vagy kiszolgáltatva ezeknek, még akkor sem, ha ez tűnik a valóságnak. Valójában mindent Isten tart a kezében. Minden, ami történik, az nem véletlenül és a körülmények miatt történik, hanem egy Isten miatt van, aki neked a legjobbat akarja. Aki szeret, és azt szeretné, hogy őszinte imádattal imádd őt. Az első keresztyének elhitték ezt és ebből olyan szabadság, erő, nyugalom és békesség származott, amivel képesek voltak szembemenni mindennel, de tényleg mindennel.

Mi formálta ki az alapot?

Vagy másképpen: Honnan volt bennük ez a hit? Pár ezer ember egy nagyon szoros kör. Mindenki ismer mindenkit. Pál, Péter, a többi apostol, Jézus feltámadásának szemtanúi, a

jeruzsálemi gyülekezet összeköti őket. „Azután megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, néhányan azonban elhunytak.” 1Kor 15,6 Ne feledjük, Jézus Krisztus feltámadásának szemtanúi voltak. Éltek azok az emberek vagy közvetlen leszármazottjaik, akik látták Jézust feltámadni. Akik találkoztak vele. Akik siratták őt a kereszten, majd húsvétvasárnap látták kijönni a sírból. Ezek az emberek pedig az életüket adták ezért. Az első keresztyének teljesen biztosak voltak abban, hogy a feltámadás megtörtént és azért, mert meggyőződtek róla. Volt rá bizonyítékuk. Persze ettől még hinni kellett benne, bátornak kellett lenni.

Ha Jézus Krisztus egyedül legyőzte a halált és fel tudott támadni, akkor minden más csak másodlagos. Az életnek egyetlen megoldhatatlan problémája volt és van, ez pedig a halál. Ha Jézus Krisztusnak ezt sikerült megoldania, akkor ő győzött. Akkor ő valóban Isten Fia, aki diadalmaskodott a halálon. Ha pedig ők benne hisznek és ezt a hitet tűzön-vízen át vállalják, akkor ők is feltámadnak. Ez az élet csak egy szemvillanás, de a feltámadásban egy örök élet vár rájuk, megdicsőült, boldog testben. Ezt sziklaszilárdan tudták, tapasztalták, látták, érezték.

Honnan lehet ilyen alapunk?

Az első századok keresztyénjeinek könnyebb volt, gondoljuk. Mert ők látták, beszéltek szemtanúkkal. De számunkra is legalább ilyen mély és működő lehetőségeket adott Isten.

Az egyik a Szentírás. A Biblia egy hiteles könyv. Objektíve hiteles. A felületes olvasó számára természetesen nem az, de minél többet értesz meg belőle, annál hihetőbb lesz. Ahhoz tudom ezt hasonlítani, mint amikor valaki felír egy bonyolult képletet a táblára, mondjuk a híres Einstein-féle téregyenletet. Mi az első gondolatod, amikor ezt meglátod: „ez hülyeség”. Számok, betűk, jelek. Ki érti ezt!? Meg minek is!? Valami értelmetlen agymenés!? Nobel-díjat jó kapni, de amúgy az égvilágon semmi haszna… Amikor ezek a gondolatok kavarognak a fejünkben, akkor valójában nem merjük bevallani magunknak, hogy nem az egyenlet hülyeség, hanem mi vagyunk hozzá hülyék.

Nagyon hasonló a Szentírás olvasása is. De ha odaszánod az időt, energiát, akkor feltárul egy teljesen logikus, teljesen bizonyos világ. Ahol sok lesz a megválaszolatlan kérdés, de az, hogy Jézus Isten Fia és húsvétkor feltámadt a halálból, pont nem lesz ezek között. A feltámadás teljesen bizonyos a Bibliát olvasva és megértve.

A másik az egyháztörténet. Isten nagy története nem ér véget a Bibliával. Az utolsó páli levéltől a Jelenések könyvének végítéletéig a jelenkorban vagyunk. Isten nemcsak a Biblia lapjain cselekszik, hanem a történelemben is. A történelem az élet tanítómestere – Historia est magistra vitae, de talán az is igaz, hogy „Historia ecclesiastica magistra fidei est” – az egyháztörténet a hit tanítómestere.

Gondoljunk csak az első vértanúkra, vagy akár azokra az emberekre, akik a közelmúlt vértanúi, mártírjai. Visky András könyvét olvassa most a gyülekezet, a Kitelepítést. A saját családjának a kálváriája volt ez, ami édesapja bebörtönzésével kezdődött. 1958-tól 1964-ig

raboskodott kimondhatatlan körülmények között a hitéért. Amikor kiengedték, akkor eldugták egy faluba lelkésznek. A Kitelepítésben leírja, hogy a falu temploma minden egyes alkalommal megtelt. Nem azért, mert annyian voltak a faluban, hanem azért, mert zarándokok érkeztek oda, hogy lássák, hallják Visky Ferencet. Ennek a férfinak és a családjának a hite, a kitartása élő és két lábon járó istenbizonyítékká tette őket. Amikor a Kitelepítésben ez a rész olvasható, akkor András ezt az igét idézi: „Ezek után láttam: íme, nagy sokaság volt ott, minden nemzetből és törzsből, népből és nyelvből, amelyet megszámlálni senki sem tudott; a trón előtt és a Bárány előtt álltak fehér ruhába öltözve, kezükben pedig pálmaágak, és hatalmas hangon kiáltották: Az üdvösség a mi Istenünké, aki a trónon ül, és a Bárányé! Az angyalok mind ott álltak a trón, a vének és a négy élőlény körül, arcra borultak a trón előtt, és imádták Istent ekképpen: Ámen! Az áldás, a dicsőség és a bölcsesség, a hálaadás és a tisztesség, a hatalom és az erő a mi Istenünké örökkön-örökké! Ámen! Ekkor megszólalt az egyik vén, és megkérdezte tőlem: Kik ezek a fehér ruhába öltözöttek, és honnan jöttek? Ezt mondtam neki: Uram, te tudod. Ő így válaszolt: Ezek azok, akik a nagy nyomorúságból jöttek, és megmosták ruhájukat, és megfehérítették a Bárány vérében” Jel 7,9-14

A harmadik a gyülekezet. Isten nagy nyomorúságot megjárt, bátor és őszinte híveiből nincsen hiány az egyháztörténetben. De azt gondolom, hogy nemcsak az egyháztörténetben nincs hiány, hanem ebben a gyülekezetben sincs. Talán nem Visky Ferencek és első századi vértanúk, de olyan testvérek, akik testi-lelki nyomorúságuk közepette hűségesek és békések voltak. Vajon ismerjük-e őket? Olyan testvérek, akik szembeszálltak a gyásszal, a betegséggel, a függőséggel, a depresszióval, hordozták beteg szüleiket vagy éppen beteg gyermeküket. Minden erőt összeszedtek és megálltak a bajban annak a hitében, hogy „mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké”. Ők nem a történelem, ők a jelen, meg a jövő.

Pál vágyik meglátogatni a római testvéreket: „együtt nyerjünk vigasztalást nálatok egymás hite által, a tietek és az enyém által.” Róm 1,12 Pálnak, a legtevékenyebb apostolnak is, szüksége volt arra, hogy a római barátainak, egyszerű keresztyén hívőknek a hite erősítse és vigasztalja. Ha neki szüksége volt, akkor mi miért fosztjuk meg magunkat a testvérünk életétől és hitétől? Olyan jó lenne, ha egyre többet megtudnánk a másikról, arról, hogy ő milyen módon állt helyt a harcban és hogy milyen módon találta meg a szabadságot Krisztusban.

A negyedik pedig az imádság. A Biblia egyik gyönyörű felkiáltása: „Hiszek! Segíts a hitetlenségemen!” Egy beteg gyermekéért harcoló édesapa szólítja meg így Jézust. Ott van ebben az, hogy a hit mégis több, mint bibliaolvasás és egyháztörténet és a gyülekezet. A hit végső soron ajándék. Egy olyan ajándék, amit Istentől kell elkérnünk. Alázatosan beismerni, hogy nincs bennünk, de pontosan ezzel az alázatos nincs hittel kérni azt, hogy legyen. A hit paradoxonja.

Az imádságban az Isten megmutatja magát, és nemcsak megmutatja, hanem valósággal megtapasztalhatóvá teszi. Mi már nem látjuk a feltámadt Jézust, a történelem lapjaira kerültek az egykor élő hithősök. Isten ugyanakkor képes a Szentlelkét elküldeni és a Szentlélek által valóságossá tenni önmagát. Az imádságban ezt az ajándékot kérjük, annak a biztos tudását és megtapasztalását, hogy „mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké”. Az Isten pedig ezt lehetővé tudja tenni.

Új élet a szabadság alapján

Egy olyan világban élünk, ami tele van bizonytalansággal. Életünk, hitünk, gyülekezetünk biciklijét állandó szembeszéllel kell hajtani. Sokszor azt érezzük, hogy legszívesebben leszállnánk és hagynánk a fenébe az egészet. Feladnánk. Úgy érezzük, hogy minden összefogott ellenünk. Ez azonban nem így van. A látszat az, hogy minden összefogott ellenünk, a valóság azonban az, hogy a Minden értünk halt meg a kereszten. Nemcsak meghalt, hanem fel is támadt értünk.

Jézus, amikor feltámad, akkor megmutatja, hogy Ő az ország valódi ura, neki adatott minden hatalom mennyen és földön, és ő az egyetlen, aki méltó a dicséretre. Ő a pásztor, mi a nyáj. Ő az első zsenge a halottak közül, mi pedig követjük őt.

Szálljon ennek a bizonyossága a szívünk mélyére. Olvassuk a Bibliát, emlékezzünk az előttünk élőkre, beszélgessünk testvéreinkkel és könyörögjünk Istenhez a bizonyosságért. Akkor pedig nem lesz olyan szembeszél, ami eltántoríthatna bennünket. Az élet tombolása közepette is olyan szabadságunk lehet, amiről mindig is álmodtunk a szívünk mélyén. Ámen!